

rim je spolnjevanje verskih dolžnostij deveta briga. Ti prezirajo in zasmahujejo sv. vero, duhovnike, kakor tudi verno kmečko ljudstvo. S takimi ljudmi obsejati in jih s kupovanjem ali drugače podpirati je za vsakega Slovenca neamno, smel bi reči: greh in narodno izdajstvo. Osebnost jih sicer nikakor ne sovražimo in nobenemu škodo ne želimo, a da jih lepo pri »miru« pustimo, to je naša dolžnost. Če imajo vsled tega kako materijalno škodo, ali celo »gospodarski polom«, sami so si krivi. Ako bi se vsi držali gesla »Svoji k svojim«, kmalu bi vsi naši trgi in mesta bili v slovenskih rokah.

Potrebno je, da bi se v istih krajih, kjer se ni narodnih trgovcev in rokodelcev, skoraj nastanili; naj se pa ne sramujejo s pravilno slovenskimi napisi očitno pokazati, kakor sploh pri vsaki stvari, da so našega mišljenja. Bodimo odločni, neomahljivi in značajni rodoljubi, ne samo po imenu, v besedah, marveč tudi v djani. V prvi vrsti moramo skrbeti za to, da svoje verske in stanovske dolžnosti vestno izpolnjujemo, da gotovo dosežemo svoj pravi (večni) namen; a tudi svoje narodne dolžnosti ne smemo zanemarjati, tudi svojo domovino moramo iskreno ljubiti ter vsak po svojih močeh vse storiti, kar zahteva ljubezen do domovine. Vse narodno delo pa naj se vrši po katoliških načelih, kakor velewa zdrava pamet in božji zakon.

Trudimo se in delajmo z vsemi postavnimi sredstvi v to svrhu, da postanemo svobodni, sami svoji na svojih tleh, da pridemo do moči in veljave — na častno mesto med drugimi narodi. To pa bomo dosegli le z združenimi močmi, v edinosti in slogi. Mnogo let se že ljuto bijemo za svojo narodno pravo z našimi nasprotniki. Menili so, da nas bodo popolnoma potlačili, a hvala Bogu, ni se to zgodilo. Ker je pravica na naši strani, bo tudi zmaga. Več sto let smo zdihovali v verigah sužnosti in sedeli v temi nevednosti, a sedaj je tudi za nas nastopila doba svobode in duševnega razvoja; po neumornem trudu požrtvovalnih domoljubov duhovnega in svetovnega stanú — bodimo jim hvaležni — se nam je odprla pot k toliko potrebnim izobrazbi. Zavesnila je narodu slovenskemu zarija boljše bodočnosti. Z Gregorčičem smem reči:

„Le vstani, zborni narod moj,
Do danes v prah teptán,
Pepelní dan, ní dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dan!“

D—č.

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje šolskega poslopja pri Sv. Bolfenku na Kogu.

Na prijaznem hribu Sv. Bolfenka na Kogu obhajali smo v nedeljo, dne 3. septembra redko, a prelepo svečanost blagoslovljenja prenovljenega šolskega poslopja. Že davno so bili Bolfenčanje uvideli nujno potrebo drugih šolskih prostorov, zakaj dosedanje šolsko poslopje z jedno šolsko sobo bilo je za blizo 300 otrok mnogo premajhno — a gmotne in druge okoliščine jim dolgo niso dopuščale izvesti njihovega plemenitega naklepa. No, učakali so še farani tudi tega trenutka, da zamorejo s ponosom kazati na svojo šolo, češ, tudi mi imamo poslopje, ki ustrega vsem postavnim terjatvam! Da se dá z dobro in resno voljo tudi vkljub raznim neugodnostim doseči marsikaj, to mora priznati vrlim Bolfenčanom vsakdo, ki je imel priliko ogledati si lepo Bolfensko šolo ter udeležiti se zgoraj navedene svečanosti. Poslopje, da-si samó prenovljeno in v nadstropju povzdignjeno je tako okusno in prikladno napravljeno, da se hvala ni slišala samo iz ust nevesčakov, ampak pri

običajnej kolavdaciji izrekli so se o stavbi tudi vsi zvedenci jako pohvalno in priznalno. A kako naj opišem dostojno svečanost blagoslovljenja? Predaleč bi me peljalo, ako bi hotel o njej vse na drobno popisati, zatoorej hočem omeniti le najvažnejše točke iz obširnega dnevnega reda te pomenljive šolske svečanosti. Slovesnost se je pričela, kakor je to samo ob sebi umevno s cerkvenimi opravili. Ob 10. uri je imel vlč. g. dekan Schwinger pridigo v cerkvi. Z lepimi besedami je razložil najpoprej pomen slovesnega dne za farane Bolfenske, zatem je pojasnil dvojni namen ljudske šole, namreč: nabirati si na podlagi verskih resnic potrebnih znanostij in vednostij za poznejše življenje. Sploh pa je ves ta govor s svetega mesta živo pričal, da je vlč. gospod dekan narodnemu šolstvu zelo naklonjen, pravemu učiteljstvu pa prijazen. Kako primerna je bila prispodobitev učitelja z vrtnarjem, ki goji, oskrbuje ter požlahtnjuje drevesa v svoji drevesnici, veselč se, ako se lepo razvijajo ter mu donajajo le plemeniti sad. Tudi zahtévo, zakaj in kako morajo šolo in učitelja pri njegovem delu podpirati, razložil je vlč. gosp. dekan dokaj lepo. Tu so mi hodile na misel pomenljive besede pravega našega pedagoga (vzgojitelja), ki je dejal: »Svet se po samih šolah ne poboljša, ako stariši doma pravega dna ne položijo, gospodarji in gospodinje učiteljem ne pripomorejo. Učitelji v šoli nauke otrokom v glavo, svete kreposti v srce sadijo, polivati in pleti jih pa morajo oskrbniki doma. Sicer pa je ves govor vlč. gosp. dekana preveval Slomšekov duh, in prav je imel oni kmet, ki se je kesneje o tej pridigi tako-le izrazil: »Ko sem slišal danes pridigovati g. dekana, zdelo se mi je, da berem Slomškove »Drobtinice«.

Po končanej pridigi daroval je slovesno sv. mašo domači župnik č. g. Trampuš, stregla pa sta mu Bolfenski domačin, sedaj kaplan v Ormožu č. g. Munda in bogoslovec g. Janežič od Sv. Miklavža. Pri maši je pel pod vodstvom nadučitelja gospoda Vabiča mešani zbor Ormoske čitalnice, ki je vzbudil že pri zadnji skofovi slavnosti v Ormožu občno pozornost. (Konec prih.)

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Martin pri Slov. Gradcu 22 fl. 10 kr., Zabukovje 5 fl. 53 kr., Mala Nedelja 5 fl., Ljutomer 3 fl. 41 kr., Ponikva 45 fl. 58 kr., Maribor 34 fl., Sv. Marjeta na Pesnici 4 fl.

Gospodarske stvari.

Kako popravljati pokvarjene vinske sode?

(Spisal Anton Kosi, učitelj v Središči.)

(Konec.)

Tretje sredstvo za popravljanje plesnivih sodov bilo bi to-le:

Sod, kateremu se odbije dno, se dobro umije z vodo, v kateri je raztopljeno nekoliko žveplene kisline (Nordhäuser Schwefelsäure) ali hudičevega olja. Na 100 litrov vode vlije se počasi $\frac{3}{4}$ litra žveplene kisline. Ko se je sod tako dobro opral, vstavi se mu dno, se napije in dobro žveplja.

Ako se je pa kak sod po nemarnosti skisal, tedaj se tudi na noben način ne sme prej z vinom napolniti, dokler ga nismo popolnoma popravili. Skisano posodo spoznaš po močnem očetovim ali jesihovem duhu, ki ti udari na nos, ako ga približaš odprti pilki.

Skisan sod se popravi po parjenju in splakovanju z vrelin lugom. Kako se ta nareja, bilo je zgoraj omenjeno. Temu sledi parjenje s čistim kropom, plakovanje

z mrzlo vodo. Ko se je sod posušil se z žveplom nasiti in dobro zabije. — Drug način, popraviti skisan sod, bi bil: žganje z vinskim cvetom ali s spiritusom, potem zakuhanje z apneno vodo, splahovanje z vročo in potem z hladno vodo, končno dobro žvepljanje.

Kar se tiče starih suhih sodov, ki so več časa odprti na suhem kraju ležali, je opomniti, da tudi taki sodi tako dolgo niso za rabo, dokler se po večkrat s kropom in končno z vinom ne obkühajo. Ko bi se v take sode natočilo takoj vino, dobilo bi zopern lesni okus, Nemec pravi: Holzgeschmack.

Konečno bi še omenil, da bi vkljub najskrbnejšemu snaženju pokvarjene posode ne bilo varno va-njo takoj dobre starine natočiti — najpametneje je s takimi sodi čakati do branja ter je z moštom napolniti. Ako je v njih mošt sévrel, še le tedaj smemo ravnati s popravljeno posodo tako, kakor z vsako drugo, ki popravljanja nikdar potrebovala ni.

Da pa ne bomo imeli z vinsko posodo nikdar sitnostij, treba je, da uvažujemo te-le stavke:

1. Takoj, ko se je vino iztočilo, se sod z vodo tako dolgo poplahnjuje, da čista voda iz njega teče.

2. Ako je bilo v sodu mnogo drož, treba ga je snažiti z verigo ali ketno.

3. Ko je sod lepo osnažen, zvrne se na pilko, da vsa voda iz njega izteče.

4. Od znotraj (seveda tudi od zunaj) lepo posusen sod se naj dobro žveplja ter trdno zabije, da žvepljeni dim v njem ostane.

5. Kakor je sod večji ali manjši, mora se tudi žvepljanje v raznih dobah ponavljati. Za manjše sode, kakor za štirjake in polovnjake zadostuje, ako se žvepljajo vsakih pet mesecev enkrat (če se namreč v tem času ne rabijo), večji sodi pa bi se morali praviloma vsak drugi mesec z žvepleno paro nasiti.

6. Sodi se naj shranjujejo na ne presuhih prostorih, da se ne razsuše.

Vinorejce, oziroma kletar, ki se ravna po tu navedenih vodilih, ne bode imel nobene skrbi zaradi dobrih sodov; vsi mu ostanejo vedno ovinjeni (weingrün) tako, da mu ni treba drugo storiti, nego sode s čisto vodo splahniti, kadar bode hotel va-nje natočiti vino. In da bi imel vedno prav obilo te »rujne kapljice«,

Ki nam oživlja žile,
Srce razjasni in okò,
Ki vtopi vse skrbi,
V potrtih prsih up budi.

to mu iz vsega srca želi pisatelj teh vrstic.

Konjska dirka v Žalci.

V Žalci se vrši v nedeljo, dne 24. septembra popoldne ob pol 3. uri na dirkališču konjska dirka.

A. Pričetna dirka. — Državna darila. Vloga 1 gold.; z zgubo vloge. — Da se vrši dirka, treba je najmanj pet oglasil. Za kobile in žrebce tretjega konjerejskega okoliša (savinjsko plemo) starost ne čez 4 leta. Posesnik mora pokazati, da je njegov konj istinito savinjskega plemena. I. darilo 50 fl., II. darilo 25 fl., III. darilo 15 fl., IV. darilo 5 fl. in vsakemu po eno zastavo.

B. Dirka plemenskih konj. — Državna darila. Jednuprežno, dvakrat dirkališčino tir = 2 km. Vloga 1 fl.; z zgubo vloge. — Da se vrši dirka, treba je najmanj pet oglasil. Za kobile in licencirane žrebce tretjega konjerejskega okoliša. Pri kobilah se mora dokazati, da so istinito savinjskega plemena in da so se v teku zadnjih dveh let vporablale za plemo. I. darilo 50 fl., II. darilo 30 fl., III. darilo 14 fl., IV. darilo 10 fl. in vsakemu po eno zastavo.

C. Društvena dirka. Subvencionirana po zvezi

avst.-og. dirkarskih društev na Dunaji ter slavn. okrajnih zastopih Gornjegraškem, Vranjskem in Celjskem. Jednuprežno, dvakrat dirkališčino tir = 2 km. Vloga 3 fl.; z zgubo vloge. — Da se vrši dirka, treba je najmanj pet oglasil. Za vse konje neomejene starosti, kateri imajo značaj konjev savinjskega plemena. I. darilo eden gig (dvokolni voz za dirko) vrednost 60 fl., II. darilo ena konjska vprega, vrednost 35 fl., III. darilo ena konjska vprega, vrednost 25 fl., IV. darilo dve lepi uzdi, vrednost 10 fl. Pri dirki veljajo pravila zaveze avstrijsko-ogerskih dirkarskih društev na Dunaju. Oglasila k dirki sprejema najkasneje do 23. septembra 1893 gospod Franc Roblek v Žalci in so le takrat veljavna, ako se ob enem tudi vloga plača. Posesniki morajo pri oglasilu konje natančno popisati in nje na dirke ob 10. uri predpoldne predstaviti komisiji v Žalskem trgu (§ 42 dirkarskih pravil), ob enem se bode vršilo žrebanje in razdelitev trakov. Na dirkališču igrala bode Šmarska godba.

Odbor žalskega dirkarskega društva,

Sejmovi. Dne 21. septembra v Framu, v Laškem trgu in v Lučanah. Dne 26. septembra na Vranskem. Dne 28. septembra v Cmureku. Dne 29. septembra v Št. Lovrencu na Dravskem polju, na Pilštanji, v Marenbergu, v Šoštanju in v Vržeju.

Dopisi.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Volkov breg. — Svoji k svojim.) Prijazni grič je ta Volkov breg, mnogim izmed bralcev je že dobro znan; ker pa je brž večini bralcev čisto neznan, opišem ga na kratko. Ako se peljaš od Sv. Jurija ob Ščavnici, od Sv. Antona v Slov. goricah in Negove v Radgono, moraš se peljati čez tako zvani Volkov breg. Ni res, ako prideš tje gori, ali se ti ne dopade? Odahni si od potnega truda in ogledaj si njegovo krasoto in lepoto! Na desno vidiš proti Kapeli nekdanj prav rodne vinske gorice, sedaj slabe razven tistih, ki se dobro škropijo proti peronospori, niže se ti razprostira lepo Mursko polje, naravnost vidiš teči bistro Muro, ki meji Štajarsko in Ogersko; čez Muro vidiš veliki del ogerske planjave in na levo imaš spet veliki del vinogradov, katerih lastniki so večinoma gospodje iz Radgone in drugih krajev; vidiš lepe cerkve, lepe vasi — vse to te zanima in spominja na mogočnost božjo. Žal, da se ravno ta Volkov breg vzdiguje v sredi najhujših sovražnikov Slovencev, zato sem prisiljen vam, gospod urednik, poročati, da-si ste ravno že bili od teh, o katerih sem namenjen pisati, obrekovani. Mi v našem okraju jih pa prav dobro poznamo, in na daleč okrog že slovijo s svojimi nemškutarskimi glavami. Dalje ako potuješ z Volkovega brega navzdol proti Radgoni, zagledaš pred seboj mogočno vas Orehovci, ali v sredi vasi se ti vzdiguje ne velik, črni lesen dimnik; tamkaj stanuje orehovski prerok, pa pustimo ga za zdaj, naj si nekoliko odahne, saj ga bo že v kratkem morebiti vaš dopisnik zopet malo potolažil. Ali okoli njega bivajo tudi drugi taki, kateri so potrebni, da jih bralci spoznajo in teh število razun preroka je 5 (berite pet), prvi je feuerberski stelvertreter in posesnik gostilnice »pri Hajnzu«. Ta slov. napis še gre na rovaš prejšnjemu posesniku očetu Hajnzu, ki so bili zmirom pošteni, imovit in slov. gospodar: njega naj bi posnemali vsi Orehovci! Sedanji gospodar je že marsikaj pri hiši predrugečil, postavim »Pferdestall für Fremde« in na svojih hlevcih ima »Pferde-Kuhstall«. Zakaj ima take napise, ne vem. Ako kdo v njegov hlev konja žene, žene ga gotovo Slovenec,